

παράδοξοι οὗτοι ἄνθρωποι δι' οὓς τόσον παθαινόμεθα, εἶχον ἄδικον; εἶχον δίκαιον; Ἐκ τοῦ ἀνηκούστου ἐκείνου οἰστροῦ ὑποβληθέντος εἰς τὸ ἀκριβές ἰσοζύγιον τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν, τί ἀπέμεινε; Πέ-
πρωται ἄρα γε οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι ἐνθου-
σιασται νὰ μείνωσιν αἰωνίως ἀπομεμονω-
μένοι, μετέωροι ἐν τῷ κενῷ, θύματα εὐ-
γενοῦς παραφορᾶς; Ἡ τοῦναντίον ἔπρα-
ξαν καὶ αὐτοὶ κατὰ τι καὶ παρесеκέασαν
τὸ μέλλον; Δὲν τὸ γνωρίζομεν ἀκόμη.
Μετά τινα ἔτη, ὑποθέτω ὅτι τοῦτο θὰ
γίνῃ γνωστόν. Ἐὰν μετὰ δέκα ἢ εἰκοσιν
ἔτη ἡ Γαλλία εὐήμερη, ἦνε ἐλευθέρη, πι-
κρὴ εἰς τὰ νόμιμα καὶ περιβεβλημένη
τὴν συμπάθειαν τῶν φιλελευθέρων τοῦ κό-
σμου μεριδίων, ὦ! τότε θὰ δυνάμεθα νὰ
εἰπώμεν ὅτι ἡ Ἐπαναστάσις εἶνε δεδिका-
ιολογημένη. Ὁ κόσμος θέλει τὴν ἀγαπή-
σει καὶ θὰ δρέψῃ τοὺς καρπούς της χωρὶς
νὰ γευσθῇ τῶν πικριῶν της. Ἐὰν ὅμως
μετὰ δέκα εἰκοσιν ἔτη, ἡ Γαλλία
διατελῇ πάντοτε ἐν κρίσει κατὰστάσει
ἐξηυτελισμένη ἐξωτερικῶς, ἐσωτερικῶς δὲ
παραδεδομένη εἰς τὴν διάθεσιν τῶν φα-
τριῶν καὶ τῶν πραξικομάτων χυδαίας δη-
μοτικότητος, ὦ! τότε πρέπει νὰ εἰπώμεν
ὅτι ἡ καλλιτεχνικὴ ἡμῶν παραφορὰ μᾶς
ἤγαγεν εἰς τὴν διάπραξιν πολιτικοῦ λά-
θους, ὅτι καὶ οἱ θρασεῖς ἐκεῖνοι νεωτερι-
σταί, πρὸς οὓς συνεπαθήσαμεν, ἔσφαλαν
ἀπολύτως. Ἡ Ἐπαναστάσις ἐν τῇ αὐτῇ
περιπτώσει ἔσεται καταδεδικασμένη δι'
ἑνὸς καὶ πλέον αἰῶνα. Ἐν πολέμῳ μὲν
πᾶς στρατηγὸς ὁλονέν ἡττώμενος, δὲν
δύναται νὰ ἦναι μέγας· ἐν δὲ τῇ πολιτι-
κῇ δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀληθὴς μία ἀρ-
χή, ἥτις ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη ἐξαντλεῖ ἐν ἑ-
θνεσιν.

« Ἀς ἀναβάλλωμεν τὴν ἀπόφασιν μας.
Τὰ τέκνα ἡμῶν θὰ ἔχωσι τὴν λύσιν ζη-
τήματος, ὅπερ μᾶς κρατεῖ ἐν θλιβερᾷ ἀ-
βεβαιότητι. Ναί, βέβαιον μὲν ὅτι ἡ ἱ-
στορικὴ πολλὰκις κατέδειξεν ἡμῶν ὅτι ἐπι-
χείρησιν της ἀποτυχοῦσα ἀναζήτη μετὰ
τινῶν αἰῶνας μετὰ τοῦ ἔθνους, ὅπερ εἶχε
θυσιασθῇ ὑπὲρ αὐτῆς, θύμα της ὑπεροχῆς

αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος
ἐκδουλεύσεων του. Ἀλλὰ ἡ αὐταπάρνη-
σις ἡμῶν δὲν φθάνει τόσον, ὥστε καὶ νὰ
θυσιάσωμεν τὴν ὑπαρξίν της προσφιλοῦς
πατρίδος μας χάριν ἐνδεχομένης νεκρανα-
στάσεως καὶ ὑποθετικῶν ἀποβιώσεων. Τό-
τε μόνον τιμῶμεν τὰς γενναίας τοῦ πα-
ρελθόντος οὐτοπίας, ὅταν ἀποδεικνύωμεν
αὐτὰς πραγματοποιηθείσας καὶ ἐφαρμο-
σίμους. Τίς δύναται νὰ εἴπῃ ποῖος ὁ σκοπὸς
τῆς ἀνθρωπότητος; Ἀλλ' εἴτε περὶ τῆς
ἀνθρωπότητος, εἴτε περὶ τῆς φύσεως πρό-
κειται, οἱ μόνον ὁργανισμοὶ οἱ καταλεί-
ποντες διαρκῆ ἔχνη εἰσὶν ἐκεῖνοι, εἴτινες
κυφορρηθέντες ἐν τῇ θλίψει, αὐξάνουσιν
ἐν τῷ ἀγῶνι, συμβιβάζονται πρὸς τὰς
περιβαλούσας ἀνάγκας καὶ ἀνθίστανται εἰς
τὴν ὀριστικὴν δοκιμασίαν τοῦ βίου »

Πότε θὰ ψάλλω φαιδρὰν ᾠδὴν!

Οἱμοὶ!... ἀπαύστως στόνους πικρίας
Βάλλουν τῆς λύρας μου αἱ χορδαί.
Κ' ἐκ τῶν μυχιῶν πτωχῆς καρδίας
Ἄλγους ἑστὰ χεῖλῃ μ' ἀνοῦν ᾠδαί.

Φεῦ!... θερμοῦ πάθους, πάθους χρονίου
Ἀντανάκλασις εἶναι ψυχραί.
Στήθους ἀλγούντος, στήθους ἀθλίου
Πόνων ἐκλάμψεις εἶναι ὠχραί...

Μόνον ὁ πόνος θὰ μ' εἶναι φίλος,
Σύντροφο; μὲν ἡ οἰμωγή.
Ἐρ' ὅσον πάθος καλοῦμαι εἴλως,
Ἐρ' ὅσον οἶκος μου εἶνε ἡ γῆ!.

Ἀλλ' ὦρμι!... Ὅταν παρθένου θείας
Ἀγνὴ ἀγκάλη μοὶ ἀνοιγθῇ,
Κ' ἔρωτος ὥρας αὐτὴ ὀλβίας,
Νὰ μοὶ δωρήσῃ ὅταν δεχθῇ.

Τότε τὸ ἄλγος μου θὰ σιγήτῃ,
Τότε θὰ θραύσω πόνου χερδὴν,
Τότε τὸ χεῖλός μου θὰ γελάσῃ,
Τότε θὰ ψάλλω φαιδρὰν ᾠδὴν!...